

KAJIAN FAKTOR PENGLIBATAN BELIA DALAM BIDANG KEUSAWANAN

**Nor Suhaily Bakar^a, Muhammad Shahreza Samat^b, Nur Suriana Awaludin^a,
Shuhaimi Jaafar^a & Suhaila Nadzri^a**

^aFaculty of Management and Muamalah,

Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor, Malaysia

^bBachelor of Business Administration with E-Commerce (Hons), Kolej Universiti
Islam Antarabangsa Selangor, Malaysia

ABSTRAK

Kajian yang berbentuk deskriptif ini bertujuan untuk mengkaji faktor-faktor penglibatan belia dalam bidang keusahawanan di Bandar Sri Putra. Objektif kajian ini ialah untuk mengenalpasti faktor utama yang mempengaruhi penglibatan belia dalam bidang keusahawanan. Sampel kajian ini terdiri daripada seramai 144 orang belia yang dipilih di Bandar Sri Putra. Instrumen kajian berbentuk soal selidik yang mengandungi 45 item pernyataan berbentuk Likert Skala digunakan dalam kajian ini. Hasil kajian menunjukkan bahawa faktor pendidikan, pengetahuan dan kemahiran, ingin berdikari dan risiko perniagaan memberi dorongan kepada penglibatan belia dalam bidang keusahawanan. Oleh itu, semua pihak terutamanya pihak kerajaan dicadangkan agar meluaskan lagi peluang dan ruang untuk golongan belia terlibat secara langsung mahupun tidak langsung dalam bidang keusahawanan bagi meningkatkan ekonomi negara ini.

Kata kunci : belia, usahawan, pendidikan, kemahiran, berdikari dan risiko perniagaan

1. PENGENALAN

1.1 Usahawan Belia

Di Malaysia, kerajaan sangat menitikberatkan untuk membangunkan usahawan lebih-lebih lagi daripada kalangan belia, kerana mereka merupakan golongan yang bertenaga. Potensi belia perlu digilap supaya dapat dibentuk menjadi usahawan sejak diwaktu muda. Di Malaysia keseluruhannya, belia hari ini memiliki ilmu dan pelbagai bidang kemahiran serta pengetahuan. Pengetahuan serta kemahiran yang dimiliki oleh belia masa kini akan menyingkatkan masa serta proses untuk mereka mudah menjadi usahawan. Kenyataan ini telah dibuktikan melalui kajian mengenai faktor-faktor kejayaan penyertaan siswa dan siswazah dalam kerjaya keusahawanan disebabkan mereka memiliki ilmu serta maklumat mengenai keusahawanan dan pemiagaan (Saridan, 2008).

Dalam Rancangan Malaysia Kesembilan (RMK-9), kerajaan telah merancang untuk membudayakan keusahawanan dalam kalangan 1.5 juta masyarakat bumiputera dengan tumpuan kepada pelajar, belia, siswazah dan wanita. Kerajaan juga berusaha untuk melahirkan 150 ribu usahawan baru dan meningkatkan 25 ribu perusahaan sedia ada. RMK-9 memberi tumpuan untuk membangunkan usahawan, khususnya kepada golongan belia ke arah meningkatkan daya saing untuk menjadi usahawan yang kompetitif diperingkat nasional dan antarabangsa (INSKEN, 2006).

Robertson (2000) juga mendapati bahawa dua per tiga daripada remaja yang mereka kaji menunjukkan minat untuk menjadikan keusahawanan sebagai kerjaya masa hadapan mereka. Alasan utama mereka adalah ingin menjadi pemimpin atau ketua dan mendapat keuntungan yang banyak. Bagi mereka yang tidak memilih keusahawanan sebagai kerjaya memberikan alasan bahawa tidak memiliki kualiti yang diperlukan untuk menjadi usahawan, bukan seorang yang mampu menanggung risiko, pentingkan kehidupan berkeluarga, tiada modal untuk menjalankan perniagaan dan ia melibatkan kerja yang terlalu banyak sebagai penghalang. Pengertian ini mempengaruhi persepsi remaja berkenaan terhadap kerjaya sebagai usahawan.

Menurut Juriah (1997), remaja perlu dibentuk dan dilengkapi dengan ilmu pengetahuan yang mempunyai wawasan dan berpandangan jauh ke arah Wawasan 2020. Ini kerana kadar pengangguran semakin meningkat. Ini disebabkan oleh beberapa faktor seperti kadar pemberhentian pekerja swasta meningkat. Peluang pekerjaan menjadi terhad apabila sektor swasta mengambil langkah berjimat-cermat. Ramai graduan lepasan universiti menjadi penganggur berijazah teramai termasuklah graduan IPTA. Bilangan penganggur bumiputera adalah yang paling ramai berbanding graduan bukan bumiputera sedangkan mereka terlatih dalam bidang kejuruteraan, sains dan kemasyarakatan. Ini adalah kerana graduan bukan bumiputera lebih mudah diserapkan ke dalam perniagaan milik keluarga mereka (Halimah 2001).

Penglibatan belia dalam bidang keusahawanan amatlah disokong oleh pihak kerajaan sebagai salah satu alternatif untuk mengurangkan kadar pengangguran di negara. Ini terbukti di mana pihak kerajaan sentiasa menyediakan pelbagai kursus dan latihan bagi usahawan muda dengan tujuan untuk memantapkan lagi kemahiran dalam bidang ini. Bukan itu sahaja, dana dan tabung pinjaman juga diwujudkan untuk menggalakkan penglibatan belia dalam bidang ini. Sebagaimana yang telah dibentangkan oleh YAB Perdana Menteri Malaysia dalam ucapan bajet 2006 dalam usaha untuk membantu belia dan kerajaan akan melaksanakan:

- i. Skim Usahawan Muda Di bawah Kementerian Usahawan dan Koperasi dalam bidang ICT, pelancongan, produk halal serta pemprosesan dan pembungkusan makanan.
- ii. Pusat Latihan Kemahiran Negeri menambah pengambilan pelatih dan memperkenalkan kursus baru di bawah Program Peningkatan Kemahiran Perindustrian. Sebanyak 100 juta ringgit diperuntukkan untuk melatih 4,800 pelatih.
- iii. Program PROSPER siswazah akan dilaksanakan untuk menggalakkan siswazah menceburi bidang keusahawanan. Untuk permulaan seramai 200 graduan akan dibantu memulakan perniagaan pada tahun 2006, dengan pembiayaan sehingga 50 ribu ringgit setiap usahawan.

Mengikut kategori pekerjaan dalam Unit Perancang Ekonomi (2006) , peratusan belia yang bekerja dalam kategori pekerjaan profesional dan teknikal meningkat daripada 12.0 peratus pada tahun 2000 kepada 18.7 peratus pada tahun 2005, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 2.2*. Di samping itu, peratusan belia yang bekerja dalam kategori pentadbiran dan pengurusan meningkat sebanyak 2.8 peratus manakala belia yang bekerja dalam kategori perkeranian dan pekerjaan berkaitan berkurangan sebanyak 1.6 peratus dalam tempoh yang sama, kesan daripada pencapaian pendidikan yang lebih tinggi di kalangan belia.

Jadual 1: Guna Tenaga Belia Mengikut Pekerjaan, 2000 dan 2005

<i>Pekerjaan</i>	<i>'000 Orang</i>		<i>% daripada Jumlah</i>		<i>Kadar Pertumbuhan Tahunan Purata (%)</i>
	<i>2000</i>	<i>2005</i>	<i>2000</i>	<i>2005</i>	<i>RMKe-8</i>
Pekerja Profesional, Teknikal & Berkaitan	736.6	1,248.8	12.0	18.7	11.1
Pekerja Pentadbiran & Pengurusan	223.9	425.5	3.6	6.4	13.7
Pekerja Perkeranian & Berkaitan	779.1	736.7	12.6	11.0	-1.1
Pekerja Perkhidmatan, Jualan & Berkaitan	1,430.7	1,023.9	23.2	15.3	-6.5
Pekerja Pertanian	764.9	654.7	12.4	9.8	-3.1
Pekerja Pengeluaran & Berkaitan	2,228.0	2,581.7	36.2	38.7	3.0
Jumlah	6,163.2	6,671.3	100.0	100.0	1.6

Sumber : Unit Perancang Ekonomi.

2. KAJIAN LITERATUR

2.1 Keusahawanan

Secara umumnya, keusahawanan sebagai proses mencipta sesuatu yang baru dengan nilai-nilai yang tertentu, dengan menumpukan pada masa dan keupayaan, dan ia perlu seiring dengan faktor kewangan, risiko sosial dan menerima ganjaran dalam bentuk wang, kepuasan peribadi dan dilakukan secara berdikari (Hisrich et al, 2008).

Manakala, Wickham (2004) mendefinisikan keusahawanan sebagai pendekatan tertentu yang digunakan untuk memperolehi kekayaan. Beliau menerangkan keusahawanan sebagai apa yang dilakukan oleh usahawan. Keusahawanan digambarkan melalui cara bagaimana usahawan itu menjalankan tugas mereka.

Morrison (2000), menyatakan bahawa keusahawanan berpunca daripada gerak hati dan dalam diri seseorang itu sendiri, masyarakat serta budaya. Ia merupakan sesuatu yang lebih penting berbanding fungsi mudah ekonomi serta mewakili satu gabungan material dan bukan material, pragmatisme dan idealisme. Asas keusahawanan merujuk kepada pengaplikasian proses inovasi serta penerimaan terhadap suatu fungsi menanggung risiko, berorientasikan perubahan terhadap kedua-dua aspek sosial dan ekonomi. Ringkasnya, hasil daripada inovasi tersebut akan memberikan kesan yang positif.

Barjoyai Bardai (2000) pula menyatakan bahawa keusahawanan merujuk kepada sikap, nilai, pengetahuan dan kemahiran yang membolehkan seseorang itu mampu dan cekap untuk mencari, mengenal, merebut peluang dan menterjemahkannya kepada strategi dan usaha perniagaan bagi mendapatkan keuntungan.

Menurut Ab. Aziz (2000) pula, keusahawanan merupakan aktiviti yang unik yang dijalankan secara bersendirian atau berkumpulan sebagai satu kerjaya atau mempunyai matlamat lain yang tersendiri. Bagi menjayakan matlamat ini, usahawan perlu menggabungkan aset ketara (*tangible*) seperti modal, kemudahan fizikal, teknologi maklumat dengan aset tidak ketara (*intangible*) iaitu jaringan dengan pelanggan, pembekal, peminjam, pengedar, pekerja, pemasar, pesaing dan pihak-pihak lain yang ada kaitan dengan perniagaan yang dijalankan.

2.2 Faktor Penglibatan Dalam Aktiviti Keusahawanan

2.2.1 Pendidikan

Faktor pendidikan turut dikaji untuk mengenal pasti hubungannya dengan kecenderungan belia kepada keusahawanan. Ramayah dan Harun (2005) mendapati bahawa responden dari latar belakang bidang sains lebih menonjol dalam kecenderungan keusahawanan dari aspek keinginan kepada kejayaan, efikasi diri, serta kesediaan mental dan fizikal.

Menurut Norita et al. (2007), sebenarnya IPT di Malaysia telah memainkan peranan dalam membudayakan keusahawanan dalam kalangan pelajar dan telah mencuba untuk mengarah pelajar memilih kerjaya keusahawanan. Namun usaha ini masih belum berjaya dengan sempurna. Atas alasan tersebut, IPT telah menjalankan beberapa kajian untuk memantapkan lagi aktiviti atau program keusahawanan di universiti.

Keputusan yang sama juga didapati oleh Souitaris, Zerbinati dan Al-Laham (2007) yang menjalankan kajian dalam mengenalpasti pengambilan subjek keusahawanan dengan sikap dan kecenderungan terhadap keusahawanan dalam kalangan pelajar sains dan kejuruteraan. Mereka mendapati bahawa pelajar sains dan kejuruteraan yang pernah mengambil subjek keusahawanan menunjukkan peningkatan dari segi kecenderungan dalam bidang keusahawanan.

2.2.2 Memanfaatkan pengetahuan dan kemahiran

Proses menimba pengetahuan dan mendapatkan kemahiran bukanlah mudah. Masa yang panjang dan belanja yang besar terpaksa digunakan. Ilmu dan kemahiran yang tidak dimanfaatkan, digunakan untuk mendorong seseorang menceburkan diri dalam bidang keusahawanan. Usahawan muda, Danial CerVentus berkata (Melaka Hari Ini, 2010), bagi memastikan kejayaan berterusan dalam bidang perniagaan, keberanian adalah salah satu faktor kejayaan, disamping perlu pertingkatkan pengetahuan dan kemahiran dalam bidang berkenaan.

Dapatan ini selari dengan dapatan kajian Collins et al. (2004) apabila beliau menegaskan bahawa kesukaran untuk menjalankan perniagaan oleh pelajar adalah disebabkan pelajar tidak mempunyai pengetahuan asas yang mendalam mengenai perniagaan. Oleh itu, dalam sesebuah organisasi, latihan merupakan satu proses yang sistematik khusus untuk memberikan pengetahuan, kemahiran dan kebolehan yang bersesuaian bagi sesuatu tugas atau pekerjaan (Faizuniah et al., 2002). Keberkesanan sesuatu latihan penting bagi memastikan kemahiran dan pengetahuan yang disampaikan dapat diterima dan digunakan oleh pekerja. Program latihan berkesan apabila berjaya mengubah perlakuan pekerja sekembalinya mereka daripada latihan.

Golongan belia juga kurang mendalami kemahiran keusahawanan. Ini kerana kemahiran keusahawanan melibatkan keupayaan untuk meneroka peluang dan membangunkan kesedaran tentang risiko, kreativiti dan inovasi dalam aktiviti berkaitan perniagaan dan pekerjaan (Husaini et al, 2008). Ia merangkumi aspek:

- i. kebolehan mengenal pasti peluang perniagaan;
- ii. kebolehan merangka perancangan perniagaan dan
- iii. kebolehan untuk bekerja sendiri.

Menurut Barjoiy (2000), kurangnya penglibatan belia dalam bidang keusahawanan ini adalah kerana kurangnya penghayatan tentang konsep dan falsafah keusahawanan dalam diri individu itu sendiri. Kini, terdapat banyak institusi-institusi pendidikan tinggi yang sedar akan kepentingan penerapan kemahiran keusahawanan diperingkat pengajian tinggi, maka pelbagai cara dan kaedah dilakukan untuk menerapkan ilmu ini bagi menggalakkan pelajar menceburi bidang keusahawanan.

2.2.3 Ingin berdikari

Berdikari juga membolehkan seseorang itu menentukan garis panduan, peraturan dan masa bekerjanya sendiri. Dia tidak berasa terkongkong dengan arahan dan peraturan yang ditetapkan oleh orang lain. Bakat kepimpinan dan disiplin diri dapat dibentuk melalui pengalaman mengurus dan mengendalikan usaha niaga sendiri. Dia merupakan majikan dan dia sendiri yang menentukan perjalanan kerjaya yang diceburi. Kecenderungan terhadap keusahawanan juga berkaitan dengan sikap individu berkenaan terhadap risiko dan berdikari. Seseorang yang mempunyai kecenderungan keusahawanan yang tinggi akan mempamerkan sikap yang lebih positif terhadap risiko dan lebih berdikari (Douglas dan Shepherd, 2002).

Menurut Manthei & Gilmore (2005) mengenai kesan masa ke atas pelajaran apabila pelajar bekerja sambil belajar di universiti. Ini menunjukkan mereka lebih cenderung untuk mencari pendapatan sendiri bagi mendapat kepuasan diri. Dengan itu kejayaan yang dicapai akan dapat memberi kepuasan kerana kejayaan itu ialah hasil daripada usaha dan kesungguhannya sendiri.

Seseorang belia itu ingin berdikari sendiri kerana sifat ingin menimba pengalaman dalam alam pekerjaan. Ini telah dikatakan oleh Collins et al. (2004), para pelajar memerlukan pengalaman dalam persekitaran keusahawanan. Dengan perkataan lain, mereka yang mempunyai kecenderungan keusahawanan yang tinggi mempamerkan sikap yang lebih positif terhadap risiko di samping mereka lebih berdikari dalam tingkah laku mereka untuk berdiri dikaki sendiri.

2.2.4 Risiko perniagaan

Usahawan dikatakan termasuk dalam kategori sederhana, tidak berani mengambil risiko yang besar dan cuba untuk meminimalkannya atau cuba menguruskannya sebaik mungkin semasa merebut peluang-peluang yang sedia ada. Usahawan sebenarnya melihat cabaran dan halangan sebagai peluang dalam usaha mereka untuk mencapai kejayaan dalam perniagaan dan kehidupan. Allen (2003) menyatakan kebanyakan usahawan menunjukkan bahawa mereka bukanlah golongan yang hanya merebut peluang tanpa menilai risiko yang perlu dihadapi sebaliknya mereka akan menghitung risiko yang perlu mereka ambil.

Kajian Klapper (2004) terhadap pelajar Universiti Grande Ecole di Perancis mendapati alasan pelajar untuk tidak menyertai bidang keusahawanan adalah kerana terlalu berisiko, terlalu banyak cukai, kurang pengalaman, kurang idea, tiada masa untuk diri sendiri dan juga orang lain serta tidak mempunyai idea.

Risiko merupakan perkara yang wajib ditanggung dan tidak boleh dielakkan dalam usaha mendapatkan keuntungan. Sebagai contoh seperti yang disebut oleh Saiful Azhar Rosly (2005), peniaga yang menjalankan perniagaannya harus menanggung risiko sekiranya terdapat kerosakan, kecacatan atau susut nilai terhadap barangan jualannya sebelum barang

tersebut diserahkan kepada pembeli. Inilah perkara yang perlu ditanggung oleh seseorang usahawan itu apabila terlibat dalam bidang perniagaan.

3. METODOLOGI

3.1 Populasi Dan Sampel

Persampelan membolehkan maklumat diperolehi daripada satu kumpulan yang besar. Kumpulan yang besar ini dikenali sebagai populasi. Azizi et al. (2007) menyatakan populasi merupakan keseluruhan kumpulan manusia, objek mahupun peristiwa yang mempunyai sedikit persamaan secara umumnya dan ia mestilah didefinisikan secara spesifik. Berdasarkan kajian ini, populasi yang terlibat adalah usahawan belia yang berdaftar di bawah Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM) di Bandar Sri Putra. Saiz populasi adalah seramai 244 orang usahawan yang berdaftar. Oleh itu, seramai 144 orang responden daripada jumlah tersebut adalah dalam kalangan usahawan belia dan keseluruhannya dijadikan sampel kajian, manakala 30 orang responden terlibat dalam kajian rintis. Kajian ini hanya melibatkan usahawan belia sahaja di Bandar Sri Putra.

Jadual 2: Perniagaan yang Berdaftar Dibawah SSM

	Perniagaan yang Berdaftar Dibawah SSM	
	Bukan Belia	Belia
Bandar Sri Putra	100 orang	144 orang
Jumlah	244ang	

3.2 Prosedur Pemilihan Sampel

Dalam kajian ini, pengkaji menggunakan persampelan bukan rawak sebagai kaedah persampelan untuk mendapatkan data. Oleh itu, ini dapat memudahkan pengkaji dalam mengumpulkan data dan hasil keputusan yang lebih tepat kerana hanya memilih kepada responden terpilih dalam usahawan.

3.3 Instrumen dan Saiz Sampel

Borang Soal Selidik telah diedarkan kepada Saiz sampel bagi kajian ini seramai 144 orang usahawan belia di Bandar Sri Putra, Kajang Selangor, Malaysia.

3.4 Kaedah Penganalisan Data

Jadual 3 : Kaedah Penganalisan Data

Bil.	Jenis Analisis	Kaedah Pengukuran
1.	Apakah faktor-faktor utama di antara faktor pendidikan, faktor pengetahuan dan kemahiran, faktor ingin berdikari dan faktor risiko perniagaan dapat mempengaruhi penglibatan belia dalam bidang keusahawanan di Bandar Sri Putra?	Skor Min

4. ANALISIS DATA

4.1 Faktor-faktor utama yang mempengaruhi penglibatan belia dalam bidang keusahawanan.

Analisis pengelasan skor min dan tahap penilaian digunakan berdasarkan Jadual 4.2. Mengikut kajian yang telah dilakukan oleh (Samsiha, 2008), penggunaan skala seperti dalam Jadual 4.2 adalah lebih berkesan bagi menghuraikan dapatan kajian tentang mengetahui faktor utama melalui nilai tahap yang tinggi.

Jadual 4: Analisis Pengelasan Skor Min Dan Tahap Penilaian

Skor min	Tahap Penilaian
1.00 – 2.33	Rendah
2.34 – 3.67	Sederhana
3.68 – 5.00	Tinggi

Jadual 5 : Keputusan Skor Min Bagi Menentukan Faktor Utama

Faktor Penglibatan	Skor Min	Tahap
Pendidikan	3.79	Tinggi
Pengetahuan dan kemahiran	4.15	Tinggi
Ingin berdikari	4.32	Tinggi
Risiko perniagaan	3.92	Tinggi

Bagi mengukur skor min terhadap faktor-faktor utama di antara faktor pendidikan, faktor pengetahuan dan kemahiran, faktor ingin berdikari dan faktor risiko perniagaan yang mempengaruhi penglibatan belia dalam bidang perniagaan di Bandar Sri Putra, terdapat 45 item telah dikemukakan untuk mendapatkan maklum balas daripada responden. Berdasarkan Jadual 5 di atas menunjukkan faktor ingin berdikari mencatatkan skor min yang paling tinggi iaitu sebanyak 4.32 pada tahap yang tinggi. Manakala skor min yang paling rendah adalah pada faktor pendidikan iaitu sebanyak 3.79. Pengetahuan dan kemahiran pula mencatatkan nilai skor min kedua tertinggi iaitu 4.15. Risiko perniagaan pula mencatatkan nilai skor min sebanyak 3.92.

Berdasarkan objektif kajian menunjukkan faktor utama penglibatan usahawan belia dalam bidang keusahawanan adalah faktor ingin berdikari dan seterusnya adalah faktor pengetahuan dan kemahiran, faktor risiko perniagaan dan faktor pendidikan. Secara keseluruhan menunjukkan tahap penglibatan usahawan belia adalah tinggi pada semua faktor.

5. KESIMPULAN

Sebagai rumusannya, satu pendekatan yang lebih komprehensif perlu dirangka bagi membantu dan memantau aktiviti keusahawanan di kalangan usahawan belia. Berdasarkan hasil analisis yang telah dikemukakan, didapati bahawa penglibatan golongan usahawan belia dalam bidang perniagaan adalah tinggi. Namun ianya hanya terbatas kepada perniagaan secara kecil-kecilan. Mereka menceburi bidang perniagaan semata-mata kerana ingin mendapatkan pendapatan untuk menyara kehidupan ataupun sebagai pendapatan sampingan untuk meningkatkan taraf hidup.

Dengan majoriti responden memulakan perniagaan melalui pinjaman daripada institusi kewangan, menunjukkan bahawa golongan usahawan belia di Bandar Sri Putra seolah-olah telah mengetahui tentang kemudahan yang boleh mereka perolehi untuk

memulakan perniagaan dan mengembangkan perniagaan. Mereka juga mungkin mengetahui saluran yang betul untuk membolehkan mereka mendapatkan pinjaman sama ada untuk memulakan perniagaan ataupun untuk mengembangkan perniagaan.

Namun pada hakikatnya golongan usahawan belia memang memerlukan kemudahan pinjaman dan ini terbukti melalui kajian yang telah dijalankan oleh Ermi Shah et. al (2001). Melalui kajian tersebut didapati bahawa kebanyakan responden hanya mampu mengeluarkan setengah daripada jumlah modal yang diperlukan. Ianya merupakan wang simpanan sendiri atau ahli keluarga serta perkongsian modal dengan saudara atau rakan-rakan. Ini menunjukkan bantuan pinjaman tunai adalah sangat penting kepada responden.

Selain pinjaman kewangan, khidmat latihan dan nasihat juga amat perlu kepada golongan usahawan belia. Ini kerana dengan adanya latihan yang betul dan mencukupi, pengetahuan dan kemahiran usahawan belia dalam bidang keusahawanan dapat ditingkatkan dan seterusnya menjadikan mereka lebih berdaya saing dalam pasaran perniagaan yang semakin global dan mencabar.

RUJUKAN

- Ab. Aziz Yusof (2003). *“Prinsip Keusahawanan”*. Prentice Hall: Pearson Malaysia Sdn. Bhd.
- Ab. Aziz Yusof (2000). *“Usahawan Dan Pengukuhan Jaringan Rakan Niaga”*. Sintok: Penerbit Universiti Utara Malaysia.
- Azizi Hj.Yahya, Jamaluddin Ramli & Yusof Boon (2007). *“Sumbangan Sikap Terhadap Pencapaian Pelajar Dalam Mata Pelajaran Matematik: Sejauhmanakah Hubungan Ini Relevan?”*. Universiti Teknologi Malaysia.
- Barjoyai Bardai (2000). *“Keusahawanan Dan Perniagaan – Bahagian 1”*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Collins et. al (2004). *“Entrepreneurship Education”*. Education+Training. 43(5), 35- 39
- Corman, J. & Lussier, R. N. (2001). *“Entrepreneurial New Ventures”*. Australia: Dame/Thomson Learning.
- Douglas, E. J. & Shepherd, D. A. (2002). *“Self-Employment As A Career Choice: Attitudes, Entrepreneurial Intentions, And Utility Maximization”*. Entrepreneurship Theory and Practice, 25: 81-90.
- Dr Lay Yoon Fah & Khoo Chwee Hoon (2009). *“Pengenalan Kepada Analisis Statistic Dalam Penyelidikan Sain Social”*. Venton Publishing (M) Sdn.Bhd.
- Dr. Norhasni Zainal Abiddin (2008). *“Belia Usahawan Tani Siswazah: Isu Dan Cabaran”*. Fakulti Pengajian Pendidikan, Universiti Putra Malaysia.
- Elsefy, Hossam (2007). *“Islamic Finance: a Comparative Jurisprudential Study”*. Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya.
- Hisrich, R. D O’Cinneide, B (2008). *“The Irish Entrepreneur: Characteristics, Problem and Future Success”*. Frontiers of Entrepreneurship Research 2008 p. 66-81.

- Juhary Ali & Ishak (2001). *"Pengurusan Perniagaan Kecil"*. Utusan Publications and Distributors Sdn. Bhd., Kuala Lumpur.
- Kaplan, J.M. & Warren, A.C. (2007). *"Patterns of Entrepreneurship (2nd edition)"*. US: John Wiley and Sons Inc.
- Kuehl, C. R & Lambing, P. (2000). *"Entrepreneurship"*. Edisi Ketiga. Upper Saddle River, New Jersey: Prentice-Hall.
- Manthei & Gilmore, A. (2005). *"The Effect Of Paid Employment On University Students' Lives"*. Journal Education and Training. 47(3): 202-215.
- Melaka Hari Ini. Selasa 13 April 2010. *"Usahawan Muda Di Saran Lebih Berani Terokai Pasaran Baru"*.
- Mohd Najib Abdul Ghafar (2003). *"Penyelidikan Pendidikan"*. Johor Bahru: Universiti Teknologi Malaysia.
- Mohd Yusop Ab. Hadi. (2000). *"Keperluan Pengayaan Ilmu Dalam Menjayakan Perniagaan Di Kalangan Usahawan Kecil Bumiputera: Ke Arah Melahirkan Usahawan Industri Kecil Dan Sederhana Yang Berjaya"*. Universiti Utara Malaysia.
- Morrison, A. (2000). *"Entrepreneurship: What Triggers It?"*. International Journal of Entrepreneurial Behavior and Research. 6. 59.
- Norfadhilah Nasharudin & Halimah Harun (2010). *"Aspirasi Kerjaya Keusahawanan Dalam Kalangan Pelajar Institusi Pengajian Tinggi Awam"*. Jurnal Pendidikan Malaysia Bil. 35, 11-17.
- Nor Fahimah Mohd Razif & Prof. Madya Dr. Shamsiah Mohamad (2011). *"Risiko-Risiko Dalam Kewangan Semasa: Penilaian Daripada Perspektif Islam"*. International Conference on Management (KCM 2011).
- Rafeah Binti Yaakub (2011). *"Tahap Kepuasan Mahasiswa Terhadap Kemudahan Yang Disediakan Di Mahallah Kuis"*. Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor.
- Ramachandra, R. (2003). *"The Big Jump Into Entrepreneurship"*. Singapore: Horizon Books.
- Ramayah, T. & Harun, Z. (2005). *"Entrepreneurial Intention among the Students of Universiti Sains Malaysia (USM)"*. International Journal of Management and Entrepreneurship, 1(1), 8-20.
- Ramlee Mustapha, Nurulhuda Che Abdullah & Abdul Razak Ahmad (2008). *"Amalan Pengurusan Perniagaan Usahawan Tani IKS Bumiputera: Satu Kajian Kes Di Negeri Terengganu"*. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Rancangan Malaysia Kelapan (RMK-8) (2001-2005), Jabatan Penerangan Malaysia.
- Rancangan Malaysia Kesembilan (2006). Putrajaya: Unit Perancang Ekonomi.
- Rohaizat Baharun (2000). *"Kejayaan Para Usahawan Daripada Perspektif Penyelidikan"*. Dewan Ekonomi. Januari.
- Teal, E. J. & Carrol, A. B. (1999). *"Moral Reasoning Skills: Are Entrepreneurs Different?"*. Journal of Business Ethics. 19. 229-240.

- Thuaibah@Suaibah A. B., Azlah bin Md Ali, Dr. Rozeyta bt Omar, PM. Dr. Hishamuddin Md Som dan Syaharizatul Noorizwan bt Muktar (2007). *“Aktiviti Keusahawanan Di Kalangan Ibu Tunggal Di Negeri Johor”*. Vot 71946. Universiti Teknologi Malaysia.
- Uma Sekaran (2003). *“Research Methods For Business – A Skill-Building Approach. Second Edition”*. United States of America: John Wiley and Sons, Inc.
- Unit Perancang Ekonomi (2006). *“Mengupayakan Belia Untuk Masa Hadapan”*. Kementerian Belia dan Sukan.
- Utusan Malaysia. 11 Nov, 2009. *“Bank Rakyat Tawar Pembiayaan Mudah Untuk Usahawan”*.
- Utusan Malaysia. 2008.
- Wickham, P.A. (2004). *“Strategic Entrepreneurship (3rd ed.)”*. Harlow: Prentice Hall.
- Zafir Mohd Makhbul & Fazilah Mohamad Hasun (2007). *“Menjadi Usahawan”*. PTS Publications & Distributors Sdn. Bhd.